

Z obsahu:

**Tajemství člověka
skrze pravdu o Kris-
tově kněžství**

– strana 2 –

**Vzpomínka na arci-
biskupa Josefa Karla
Matochu**

6. listopadu byla
v olomoucké kated-
rále sloužena slav-
nostní mše svatá za
zemřelého olomouc-
kého arcibiskupa
Josefa Karla Mato-
chu.

– strana 4 –

Aby bylo jasno

Potíže v sexuální
oblasti nejsou dány
neinformovaností,
ale neochotou řídit
se jakýmkoliv
normativy.

– strana 8 –

**„Papež bude mnoho
trpět...“**

Biskup Pavel Hnilica
mariánským modliteb-
ním skupinám.

– strana 11 –

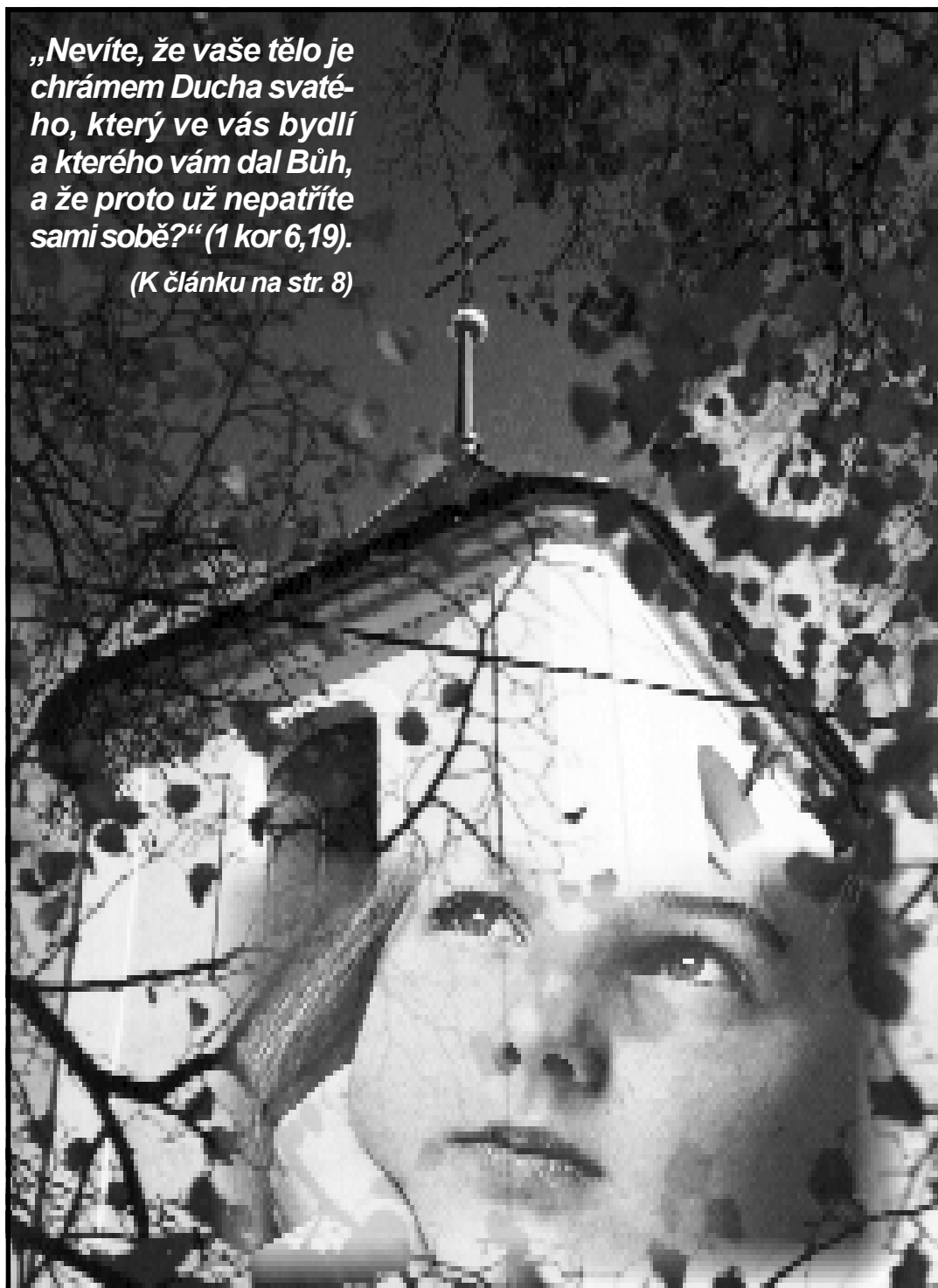
**Maria – Matka i pro
prezidenta**

Italský prezident Oscar
Luigi Scalfaro o svém
světovém názoru.

– strana 12 –

*„Nevíte, že vaše tělo je
chrámem Ducha svaté-
ho, který ve vás bydlí
a kterého vám dal Bůh,
a že proto už nepatříte
sami sobě?“ (1 kor 6,19).*

(K článku na str. 8)

Tajemství člověka skrze pravdu o Kristově kněžství

2. Kněžství jako odpověď

Co je kněžství? Co je kněžství všeobecné, které je „naroubováno“ do duše každého křesťana při křtu? Co je kněžství hierarchické? Kněžství je samo o sobě odpověď na naléhavé, hluboké a základní otázky člověka, celého „lidského pokolení“, na otázky o smyslu stvoření, o celé realitě, ke které člověk svou existencí patří a kterou současně převyšuje. Kněz, už jen tím, čím je, vyjadřuje tento smysl a zároveň jej dává světu a člověku ve světě. Vyjadřuje jej tím, že chápe skutečnost až v kořenech bytí. Sděluje jej ne vytvářením libovolných představ, nýbrž hlubokým pochopením pravdy, jako její „prorok“ a „služebník“.

Často rozmlouvám s bohoslovci. Každý rok se snažím setkat se s každým z nich alespoň na několik minut. Velmi často se jich ptám, jak a kdy pocítili povolání a touhu vstoupit do semináře a stát se kněžími. Odpovědi se velmi různí. Jeden například říká, že na to myslel již jako malý chlapec, když byl ministrantem. Jiný odpovídá, že po maturitě odešel do Krakova, aby se dal zapsat na právnickou fakultu, a sám nedovede říci, jak potom skončil v semináři. S jistotou však ví, že je na správné cestě.

Tyto odpovědi svědčí především o působení milosti v mladistvých duších. Ale vyjadřují podivuhodný proces lidského myšlení – ještě mladého, ale už zralého – o Bohu, o člověku a o světě. Kněžství je vyjádřením smyslu, jaký dává člověku a světu vztah k Bohu. Nejhlubší pravda o světě a o člověku říká, že náleží Bohu jako Stvořiteli a Vykupiteli. Ukazuje také na „*sacrificium laudis* – oběť chvály“ (Ž 48), kterou nese stvořený svět v sobě a kterou světuje člověku, aby byl živým výrazem Boží slávy (srov. Ž 115,7; Žid 13,15), ztělesněním služby, kterou prokazuje celé tvorstvo svému Pánu (srov. Ž 65,4); aby tedy byl prostředníkem a hlasem tvorstva (srov. Řím 8,19–21). A toto všechno zraje v mladých duších. Přirozeně, zraje to na základě všeobecného kněžství věřících, na základech, které postavily

v těchto duších svátosti křtu, biřmování a během let eucharistie. Především ona! A také svátost manželství v dobré křesťanské rodině a „svátost, kterou je církev“, prožívaná v dobré farnosti.

Kněžství proniká do hlubin celé existenční pravdy o stvoření, a především pravdy o člověku. Tady je velmi významná jedna píseň, kterou zpívá mládež v Polsku: „Když za jasné, klidné a tiché noci pohlížím na hvězdnaté nebe a přemýšlím, zda život má smysl, obracím se k tobě, Otče náš, Bože, můj Pane. Nevzpomínej, že jsem někdy bloudil. Ty víš, že jsem stále tvůj a že chci chodit jen po tvé cestě.“

Kněžství, vtisknuté do lidské duše jako pravda, dává definitivní smysl vlastnímu životu a životu všech lidí, smysl, který vyjadřuje zmíněná píseň slovy: „Ty víš, že jsem stále tvůj a že chci chodit jen po tvé cestě.“ Tato slova vyjadřují také, že si je člověk vědom svobody. Právě svoboda nám umožňuje volit, zvláště pokud jde o základní zaměření našeho života.

Poslyšme ještě, co o tom říká II. vatikánský koncil: „Pravá svoboda... je výslovné znamení Božího obrazu v člověku. Bůh totiž chtěl člověka ponechat v jeho rozhodování, aby tak svého Stvořitele sám hledal a přimknutím k němu dospěl plně a oblažující dokonalostí. Důstojnost člověka

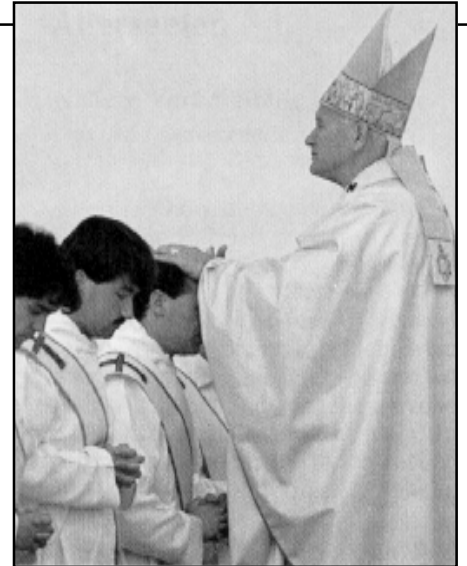
tedy vyžaduje, aby jednal podle vědomé a svobodné volby, to znamená jako osoba, hýbán a podněcován z nitra, a ne ze slepého vnitřního popudu nebo pouze ze vnějšího donucení“ (RN, č. 17).

3. Výklad tajemství člověka

Vůle – či lidské srdce – ukládá člověku, aby „byl pro (druhého)“, aby žil ve vztahu k někomu a aby se dával. Právě v tom záleží podstatná struktura osobní a lidské existence. Člověk existuje „ve vztahu“, existuje „v darování“: má takto existovat! Nemůže plně znovu nalézt sám sebe jinak než v nezištném sebedarování.

Především kněžství, spojené s celibátem podle evangelijních zásad a podle tradice mnoha staletí, vyjadřuje zvláštním způsobem a ve zvláštní míře tuto pravdu o člověku. Zvláště kněz představuje člověka, pro kterého svět má svůj poslední smysl jen v transcendentu, jen v zaměření k Bohu. Neboť Bůh je plnost osobního bytí a jediný převyšuje svět.

Bez tohoto vztahu a sebedarování ztrácí celá lidská existence na zemi svůj hluboký smysl... Chybí-li tento poslední vztah, tento výhled člověka do „druhého světa“, pak všechny vymoženky civilizace, všechny pokroky vzdělanosti, vědy, techniky povedou k nevyhnutelné porážce člověka!

Kněžství proniká do hlubin celé existenční pravdy o stvoření, a především pravdy o člověku.

Kristovo kněžství vyplynulo z velikonocního tajemství. Naše kněžství není naše, nýbrž jeho. Musíme tedy hledat nejhlubší pravdu o životě skrze jeho smrt a zmrtvýchvstání. „Skrze něho ať se před tebou stáváme obětí (polsky: darem) úplnou a ustavičnou“ (III. eucharistická modlitba). Říkáme to našemu Stvořiteli a Otci ve jménu Krista a „*in persona Christi* – v osobě Kristově“, a zároveň také ve jménu všech tvorů.

Pro tento svůj význam bude kněžství stále hlubokým výkladem tajemství světa a především „tajemství člověka“. Svět, který by chtěl ze své struktury vyškrtnout kněžství, popřel by sám sebe, a především by zničil podstatnou stránku lidství. Neexistují snad podobné snahy v dnešním světě? Beze vší pochyby ano! Můžeme je dokonce zvláštním způsobem zahlédnout i na našem starém křesťanském světadíle, v Evropě... Člověk se svou vnitřní pravdou, se svou žizní po transcenci je ponechávám na „okrají“, anebo spíše mimo „okraj“ procesu pokroku, civilizace, budování moderní společnosti...
(Pokračování příště)

Liturgická čtení

1. čtení – Př 31,10–13.19–20.30–31
 Řádnou ženu, kdo ji najde? Větší cenu má než perly. Srdce jejího manžela na ni spoléhá, o zisk nemá nouzi. Přináší mu jen prospěch, nikdy škodu, po všechny dny svého života. Shání vlnu a len, pracuje radostnou rukou. Svými rukama sahá po kuželi, její prsty se chápou vřetena. Svou dlaň otvírá ubožákovi, své rámě nabízí chudákovi. Půvab zklame, krása prchne, zato žena, která ctí Hospodina, zaslouží si chválu. Dejte jí z výtěžku jejích rukou, neboť u bran ji chválí její díla.

2. čtení – 1 Sol 5,1–6

Co se týká času a chvíle (příchodu Páně), není třeba, bratři, abychom vám o tom psali. Víte totiž sami velmi dobře, že onen den Páně přijde jako zloděj v noci.

Až budou lidé říkat: „Je pokoj a bezpečí,“ tu na ně znenadání přitrhne záhuba jako porodní bolesti na těhotnou ženu. Nebudou moci jim uniknout. Ale vy, bratři, nejste ve tmě, že by vás ten den překvapil jako zloděj. Vy všichni jste přece synové světla a dne, noc ani tma nemá nad vámi právo!

Nesmíme se tedy oddávat spánku jako ostatní, ale naopak: zůstaňme bdělí a střizliví.

Evangelium – Mt 25,14–30

Ježíš řekl svým učedníkům toto podobství:

„Jeden člověk se chystal na cesty: zavolal si služebníky a svěřil jim svůj majetek. Jednomu dal pět hřiven, druhému dvě a třetímu jednu, každému podle jeho schopností, a odcestoval. Ten, který dostal pět hřiven, hned šel, podnikavě jich využil a vyzískal pět dalších. Stejně i ten, který dostal dvě, vyzískal dvě další. Ale ten, který dostal jednu, šel, vykopal v zemi jámu a peníze svého pána ukryl. Po delší době se pán těch služebníků vrátil a dal se s nimi do účtování. Přistoupil ten, který dostal pět hřiven, přinesl s sebou pět dalších a řekl: ‚Pane, pět hřiven jsi mi svěřil, hle – dalších pět jsem vydělal.‘ Pán mu řekl: ‚Správně, služebníku dobrý a věrný. Málo jsi spravoval věrně, mnoho ti svěřím. Pojď se radovat se svým pánem.‘

(Pokračování na straně č. 5)

Myšlenka na neděli

LÁSKA A SPRAVEDLNOST

Zamyšlení nad úryvkem Mt 25,14–30

Kdo má, tomu bude dáno a přidáno

Podobenství, které ti Ježíš předkládá, připomíná podobně jako před týdnem skutečnost, že máš počítat nejen s Boží láskou a milosrdenstvím, ale také s jeho spravedlností. Boží spravedlnost není protikladem jeho slitovnosti, je naopak její nedílnou součástí. Ukazuje to právě dnešní podobenství.

Hřivny, o kterých je řeč, jsou rozličné dary, které Pán rozděljuje mezi nás podle velkolepého plánu své dobrotivé lásky.

Kdyby tyto hřivny byly určeny jen pro tebe, kdyby tě měly jen odlišovat od těch, kteří nejsou tak obdarováni jako ty, a byly pro tebe důvodem k samolibému vyvyšování, nebyly by to dary jeho lásky a dobroty. Hřivny, které jsi obdržel z Boží ruky, ti mají sloužit k tomu, abys z nich výtěžil všechnu možnou hodnotu, a vytvořil si tak příležitost podobat se nebeskému Dárci: obdarovávat z výnosů svých hřiven ty druhé tak, jak Bůh obdarovává tebe. Pochopíš-li toto své místo v síti Boží dobrotivosti, oceníš to jako velký dar jeho lásky, neboť se ti dostává příležitost napodobovat jeho jednání.

S tvými hřivnami a jejich výnosem se tedy počítá. Někde v tvé blízkosti nebo i daleko od tebe, v současné době či někde v budoucnosti i minulosti jsou bližní, kteří potřebují plody tvých hřiven, a proto na ně oprávněně čekají. Chce je obdarovat sám nebeský Otec, ale vybral si k tomu právě tebe za spolupracovníka a prostředníka. Kdybys své hřivny zakopal, zklamal bys Boží důvěru, nesplnil bys jeho očekávání ani potřeby těch, kteří plody tvých hřiven nutně potřebují a podle Božího plánu na ně čekají.

Aby mohla Boží láska a Boží milosrdenství obdarovávat potřebné, musí jeho spravedlnost dbát, aby svěřené hřivny nepřicházely nazmar. Proto volá k odpovědnosti každého, kdo svou pohodlností, netečností nebo sobectvím klade překážky rozvoji a toku Božích darů. S množstvím a velikostí darů roste i odpovědnost za jejich uplatnění. Kdo nechá své hřivny ležet ladem, ochuzuje své bratry a sestry.

Z přísných slov, jimiž Pán odsuzuje nedbalého správce hřivny, můžeš poznat, že **nestačí neudělat nic zlého**. K čemu by byl tvůj život, kdybys sice dbal Desatera, ale přitom žil jen pro sebe? Z postavení, kterého se ti dostalo, vyplývá, že jsi povolán, abys také **konal dobré, a tak byl dokonalý, jako je dokonalý Otec⁽¹⁾**.

Svým bližním můžeš prokazovat služby dobroty a lásky, i když neoplýváš hmotnými statky: máš k tomu od Stvořitele svěřené hřivny. Znáš je dobře a jsou předmětem tvé vytrvalé péle a přičinlivosti? Šlechtíš a rozmnožuješ je k radosti svých bratří a k slávě nebeského Otce?

Jednou z nejcennějších hřiven, kterou máš od Otce k dispozici, je **dar času**. Minuta za minutou přepadává nenávratně do věčnosti buďto využita a zhodnocena, nebo pasivně, či dokonce nedovoleně utracena. Nechceš se včas ze zorného úhlu konečného účtování podívat i na dlouhé, předlouhé hodiny trávené nečinně v křesle při podívané, která spíše otupuje, než povznáší?

Dost možná, že se ti dostane i jiné mimořádné hřivny: hřivny bolesti a utrpení. Učíš se s ní hospodařit tak, aby přinášela užitek?

Až se Pán vrátí a bude žádat vyúčtování, budeš mu muset vysvětlit, jak rozvíjíš a využíváš všechno, čím tě obdaroval. Myslíš, že bude spokojen s tím, jak hospodaříš s intelektem, jak cvičíš svou vůli, pečuješ o své zdraví a upevňuješ svou zdatnost, vytrvalost, své dovednosti, zručnost, pohotovost?

Využij dnešní příležitosti a požádej Pána Ježíše, aby s tebou provedl bilanci tvých hřiven a jejich dosavadního výnosu, aby ti pomohl odpovědně zvážit, zda není zapotřebí, abys vnesl zcela nový řád do svého života a do své práce a využíval promyšleně nabídnutý čas k rozvíjení a uplatňování svěřených darů. *Neboť kdo má, tomu bude přidáno. Kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má.* O užítku, který přinesly tvé hřivny, nebudeš nakonec vypovídat ty sám, nýbrž ti, kteří tento užitek skutečně pocítili. Nenajde-li se nikdo takový, protože tvé hřivny zůstaly v tobě zahrabány, musíš se oprávněně obávat, že budeš připočten k *neužitečným služebníkům*.

To by bylo velice smutné pro tebe i pro tvé drahé.

Nesmíš se oddávat spánku jako ostatní, jsi přece syn světla a dne⁽²⁾.

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Mt 5,48; ⁽²⁾ viz 2. čtení 1 Sol 5,6

Vzpomínka na arcibiskupa Josefa Karla Matochu

6. listopadu byla v 18.00 hodin v olomoucké katedrále sloužena slavnostní mše svatá za zemřelého olomouckého arcibiskupa Josefa Karla Matochu. Při této příležitosti ve své promluvě Mons. ThDr. Vojtěch Tkadlík vyzvedl význam a velikost jeho osobnosti. Promluvu vám přinášíme v doslovném znění:

Dnes je tomu právě 35 let, co byl pohřben ve své rodné obci Pitíně u Uh. Brodu 67. nástupce sv. Metoděje, olomoucký arcibiskup Josef Karel Matocha. Byl mu tehdy odepřen důstojný pohřeb, nesměl být uložen zde v této katedrále v arcibiskupské hrobce, nesměla se zde ani sloužit pohřební mše sv., aby se mohli s ním rozloučit věřící jeho arcidiecéze.

Jeho úmrtí bylo veřejnosti zatajeno, ale přece se někteří o tom dověděli a na 2 000 lidí se shromáždilo zde na náměstí před zavřeným dómem a mamě se domáhali, aby se mohli účastnit pohřebních obřadů. Byla to pomsta tehdejších úřadů za to, že zemřelý arcibiskup vždy věrně a vytrvale hájil práva církve proti hrubému násilí.

Jeho pozůstalost byla tehdy zhodnocena takto: Na hotovosti měl 6,50 K, na vkladní knížce zděděné po arcib. Prečanovi měl asi 4 000,- K, zlatý arcibiskupský prsten, zlaté hodinky a některé drobnosti. Ale pohledávky ze strany státu činily: 4000,- K na pohřební výlohy a 36 000,- K za stravování po tři roky, co byl internován ve své residenci. Tak zemřel veliký arcibiskup, úplně chudý, okraden o všecko, ale vždy věrný, nesmlouvavý v hájení pravdy, práva a spravedlnosti.

Připomeňme si krátce hlavní údaje z jeho života. Narodil se 14. května 1888 v Pitíně z rodiny venkovského kováře Josefa Matochy a Mariany roz. Chmelové. Pocházel z 11 dětí a Josef byl mezi dětmi pátý. Jeho otec byl váženým občanem, byl tři-

krát zvolen starostou, byl také předsedou kostelního konkurénčního výboru a starostou spořitelny. Syn Josef byl velmi nadaný a proto byl poslán na studie, i když to vyžadovalo značných finančních obětí. Začal studovat na gymnáziu v Uherském Hradišti a po roce přešel do Kroměříže do arcibiskupského semináře a dokončil maturitou v Kroměříži na německém gymnáziu.

Bohosloví začal studovat v Olomouci, ale pak byl poslán do Říma na Gregoriánskou univerzitu, kde dosáhl doktorátu filozofie a doktorátu teologie. V Římě byl vysvěcen na kněze roku 1914. Po návratu byl čtyři roky kaplanem v Sobotíně u Šumperka. Pak byl poslán na Slovensko jako duchovní správce vojenské nemocnice v Ružomberku. Byl pak navržen za mimořádného profesora nové teologické fakulty v Bratislavě, ale když tato nebyla církevně zřízena, přešel na teologické učiliště do Nitry, kde přednášel filosofii a dogmatiku.

Konečně r. 1923 přešel na Cyrilometodějskou teologickou fakultu v Olomouci, kde se stal řádným profesorem filozofie a spekulativní dogmatiky. Při tom se účastnil také práce v Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje, Akademie velehradské, také unionistických kongresů na Velehradě. Požíval velké důvěry také v Římě u ústředních úřadů. Byl jmenován apoštolským vizitátorem kněžských seminářů na Slovensku.

Když 2. 3. 1947 zemřel arcibiskup Leopold Prečan, byl jed-

ním z vážných kandidátů na jmenování jeho nástupcem, ale on se tomu velmi bránil. Báł se, že jako filosof nebude schopen zvládnout řízení veliké arcidiecéze, vyžadující dovednosti zkušeného praktika, zatímco on byl převážně teoretik. Nakonec po dlouhém jednání přece jen byl jmenován arcibiskupem 23. 3. 1948 a 31. 3. 1948 převzal správu arcidiecéze.

Hned při složení slibu věrnosti republice 14. 4. 1948 projevil své pevné stanovisko před tehdejšími předsedou vlády Klementem Gottwaldem. Řekl tehdy: „Budu vysvěcen v jedinečném chrámu sv. Václava v Olomouci a při obřadu bude mi na bedra náznakem vloženo Písmo svaté, jež k nám přinesli a rodnou, mateřskou řečí hlásali naši slovanští apoštolé sv. Cyril a Metoděj. Katedrála sv. Václava a Písmo sv. konečně z rukou sv. Cyrila a Metoděje převzaté, toť symboly, jež mi udávají směr veškeré budoucí činnosti, krátce vyjádřeno, je to idea cyrilometodějská a idea svatováclavská. Základem obou těchto idejí nebo programů je zákon všech zákonů: Láska k Bohu a k bližnímu, uskutečňovaný v životě náboženském i mravním.“

Biskupské svěcení dostal zde v tomto chrámě 2. května 1948 z rukou arcibiskupa pražského a primase českého Dr. Josefa Berana. Spolusvětiteli byli košický biskup Josef Čárský a světící biskup olomoucký Dr. Stanislav Zela.

Byla to slavnost veliká nejen velkou účastí věřícího lidu, ale

také s účastí vlády. To byl ovšem klid před bouří, která nedala na sebe dlouho čekat. Zatím se pustil nový arcibiskup do práce a překonal všechna očekávání. Vizitoval, biřmoval kázal a promlouval i několikrát denně, navštěvoval školy i závody. Měl dalekosáhlé plány v oblasti správy diecéze i v oblasti historické vědy, chtěl reorganizovat arcibiskupský archiv i knihovnu v Kroměříži a ihned se dal do přípravy informačního řízení za blahořečení arcibiskupa Antonína Cyrila Stojana.

Pozval všechny naše biskupy a kněžstvo na Velehrad u příležitosti 25. výročí smrti Stojanovy 29. září 1948, vyhlásil jubilejní rok Stojanův a oznámil svůj úmysl požádat v Říme o povolení k zahájení beatifikačního procesu, což bylo přijato naším kněžstvem i biskupy s nadšením.

V předtuše těžkých bojů vyzýval k jednotě biskupů a kněží. Dojemné bylo, když prosil přítomného arcibiskupa Berana, aby oni dva byli jako sv. bratři Cyril a Metoděj, aby jednotně a svorně vedli náš věřící lid v pevné jednotě s Kristem a v Kristu v jedné svaté katolické církvi. A to se také splnilo. Oba tito arcibiskupové drželi se jedné pevné linie církevní, oba za to trpěli. Beran byl držen v internaci mimo domov a Matocha doma, ve své residenci, ale odloučen od kněží a věřícího lidu, v hrozně a kruté samotě po celá léta bez možnosti dovolat se práva.

Výstižně charakterizoval arcibiskupa Matochu již r. 1948 jeho kolega, profesor křesťanské sociologie na Cyrilometodějské fakultě Dr. Bedřich Vašek: „Arcibiskup Matocha je věrný služebník pravdy. Nejen že byl profesorem filozofie, je filozofem celou svou duší, vášnivě miluje pravdu, hledí po-

znat pravdu, brání pravdu. Ne-návidí nepravdu ve všech jejích podobách. Ví, že svět může být spasen jenom pravdou a že jedním z nejtragičtějších neštěstí lidstva je blud, polopravda, přetvářka, lež, nespravedlnost...

Arcibiskup Matocha je neo-hrožený muž řádu a zákona. Ví, že opravdový život je možný jen tam, kde vládne řád a kde se zachovávají spravedlivé zákony. Dobrota jeho srdce je velická, ale vídal jsem často, jak dovede být velmi energický, když vidí jak si někdo např. ohýbá církevní předpisy podle svých choutek a podle své libovůle. Tuto jeho lásku k řádu cením jako velkou přednost...

Za nejcennější vlastnost arcibiskupa Matochy považují čistotu jeho úmyslu. Znáám jej z bezprostřední blízkosti již přes dvacet let a vím bezpečně: Nikdy nehledal své slávy. Nikdy nevyhledával okázalosti. Nikdy nehledal peněz. Nelpěl na žádných pozemských statcích. Nehledal zájmu svých příbuzných. Hledal Boha. Hledal duše.

To napsal jeho spolupracovník Dr. Vašek již r. 1948 na začátku jeho arcibiskupské činnosti. A 23. dubna 1968, tedy devět let po jeho smrti, prohlásil o něm na Velehradě Dr. An-

tonín Šuránek: „Náš arcipastýř svatě paměti Josef Karel Matocha trpěl přes 10 let! Máme svaté právo a dovoláváme se ho, abychom se dozvěděli o jeho životě v té době i o jeho smrti. Aby byl po smrti rehabilitován. I mrtví mají právo na navrácení cti! Poznáme, že to byl mučedník církevní jednoty.“

A my k tomu můžeme dodat slova z knihy Sirachovcovy: „Byl milý Bohu i lidem. Památka na něj buď požehnána! Pán ho proslavil jako svatého a učinil ho velikým na postrach nepřátel. Vyvolil si ho pro jeho věrnost a tichost a vybral si ho ze všech lidí“ (Sir. 45, 1–2.4)

Arcibiskup Matocha ještě jako profesor bydlel blízko chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Hejčíně a tam sloužil každý den mši svatou. Nad hlavním oltářem je nádherná mozaika zobrazující otevřené nebe a pod ní latinský nápis: „Králi věků, nesmrtelnému, neviditelnému, jedinému Bohu čest a sláva na věky věků“ (1 Tim 1, 17). Tato slova si zvolil za své životní heslo a za vůdčí myšlenku své činnosti v arcibiskupském úřadě. Proto se stal tak velikým, protože měl na mysli toto jediné: „Králi věků, nesmrtelnému, neviditelnému, jedinému Bohu čest a sláva na věky věků“. Amen.

Liturgická čtení – pokračování ze str. 3

Přistoupil i ten, který dostal dvě hřivny, a řekl: ‚Pane, dvě hřivny jsi mi svěřil, hle – další dvě jsem vydělal.‘ Pán mu řekl: ‚Správně, služebníku dobrý a věrný. Málo jsi spravoval věrně, mnoho ti svěřím. Pojď se radovat se svým pánem.‘

Přistoupil pak i ten, který dostal jednu hřivnu, a řekl: ‚Pane, vím, že jsi tvrdý člověk; sklízíš, kde jsi nesel, a sbíráš, kde jsi nerozsypal. Měl jsem strach, a proto jsem tvou hřivnu ukryl v zemi. Tady máš, co ti patří.‘

Pán mu odpověděl: ‚Služebníku špatný a líný! Věděl jsi, že sklízím, kde jsem nesel, a sbíráš, kde jsem nerozsypal? Měl jsi tedy moje peníze uložit u směnárníků, a já bych si při návratu vyzvedl i s úrokem, co je moje. Vezměte mu tu hřivnu a dejte tomu, který má deset hřiven. Neboť každému, kdo má, bude dáno, a bude mít nadbytek. Kdo nemá, tomu bude vzato i to, co má. A tohoto služebníka, který není k ničemu, hodte ven do temnot. Tam bude pláč a skřípění zubů.‘“

Oslava 28. října v Anglii

Jako každý rok se sešli i letos čeští krajané v Anglii k oslavě výročí založení Československé republiky. 25. října uspořádala v londýnském Českém středisku památný večer Československá obec legionářská, v sobotu 26. října se pak sešli příslušníci českého odboje z druhé světové války, bývalí letci a důstojníci československé armády – mnozí v hodnosti generála – u hrobů svých padlých spolubojovníků na hřbitově BROOKWOOD a u památníku RUNNYMEDE.

Vzpomínkové slavnosti se zúčastnil i velvyslanec České republiky Dr. Karel Hüml a charge d'affaires Slovenské republiky.

Letos se oslav zúčastnil i pražský světící biskup Jaroslav Škarvada, který má na starosti duchovní správu českých katolíků v zahraničí, aby spolu

se správcem České katolické mise v Anglii připomněl návštěvu kardinála Berana, kterého jako jeho sekretář provázel po těchto místech před 30 roky.

Biskup Škarvada udělil následující neděli při českých bohoslužbách v Londýně 12 mladým krajanům svátost biřmování.

ČBK

Státní vyznamenání duchovním

U příležitosti státního svátku 28. října byly ve Vladislavském sále Pražského hradu vyznamenány prezidentem České republiky Václavem Havlem i některé osobnosti z řad duchovních.

Řád Bílého lva (vyznamenání bude předáno později) byl udělen kardinálu Bernardinu Gantinovi, děkanu Kolegia kardinálů a prefektu vatikánské Kongregace pro biskupy, za vynikající zásluhy ve prospěch České republiky. Kardinál Gantin v dobách totality neváhal hájit svobodu, morální obrodu a opravdové porozumění mezi národy.

Řád TGM in memoriam byl udělen Prof. ThDr. Dominiku Peckovi za vynikající zásluhy o demokracii a lidská práva a za

jeho publicistickou a výchovnou činnost.

Dále Řád TGM ThDr. Bohumilu Vítu Tajovskému, opatu premonstrátského kláštera v Želivě, dlouholetému vězni komunistických žalářů a P. Antonu Ottovi, německému knězi, který se angažuje ve prospěch česko-německých vztahů.

Řád TGM in memoriam evangelickému teologovi Blahoslavu Hrubému, který po léta pravdivě informoval světovou veřejnost o postavení církvi a věřících ve východním bloku.

10. zasedání Duchovního parlamentu

V sobotu 26. října se v Brně konalo jubilejní 10. zasedání Duchovního parlamentu, které uspořádalo občanské sdružení Česko-slovenské Mosty Brno u příležitosti 78. výročí založení Československé republiky.

Několik set občanů z Čech, Moravy i Slovenska přivítal v brněnském Bílém domě profesor Masarykovy univerzity Milan Jelínek. Přehled o dějinách a působení Duchovního parlamentu podala Olga Čechová. Jiří Suchý, který je otcem myšlenky duchovní federace, ze které se vyvinula dnešní forma Duchovního parla-

mentu, uvedl, že v duchovní oblasti není možné lidi znásilnit a rozdělit. V dalších referátech byla zdůrazněna nutnost trvalého vzájemného poznávání a obohacování Čechů a Slováků ve všech oblastech společenského a kulturního života. Občanské sdružení také vydává česko-slovenský týdeník Mosty.

ČBK

Ve škole Boží radosti (2)

Příběh lásky podle Božského Srdce
Tajemství rodičů sv. Terezie z Lisieux

Vytoužená „velká světice“

Není to příznačné, že vytoužená „velká světice“ se narodila teprve jako deváté dítě? Lidé si šeptali „To je neuváženost! Po tolika zkouškách, když je matka v tak špatném zdravotním stavu!“

„Pohané to mají za bláznovství... ale povolání za Boží silou a Boží moudrost“ (1 Kor 23,24).

I toto dítě málem zemřelo, když mu byl jeden měsíc, a dělalo rodině veliké starosti. Paní Martinová vypravuje, jak se obrátila s důvěrou na sv. Josefa:

„Šla jsem rychle do pokoje, klekla jsem si před obrazem sv. Josefa a prosila jsem o milost, aby se maličká uzdravila. Současně jsem se odevzdala do Boží vůle, kdyby jeho láska usoudila jinak. Nepláču často, ale při této modlitbě mi tekly po tváři hojné slzy... Nebylo už vůbec cítit dech té maličké. Mamě jsme se nad ní skláněli, abychom postřehli nějakou známku života. Nepozorovali jsme vůbec nic, ale ona byla tak tichá a klidná, že jsem děkovala Bohu, že mohla zemřít tak něžně. Uplynula čtvrt hodina a moje malá Terezička otevřela oči a začala se usmívat. Od té chvíle byla úplně zdravá.“

Malá Terezka je velmi vnímavá pro každou radost, všeho si všimá a čerpá velký prospěch z ctností této vzorné rodiny.

Mučednictví rodičů Martinových

Paní Martinové nebylo do přání, aby své děti viděla dospělé. Terezka měla čtyři a půl roku, když se její maminka připojila ke „čtyřem malým andílkům“.

17. prosince 1876 přišel lékařský náález jako rozsudek: uzlík,

který se před jedenácti lety objevil na plících, je zhoubný nádor. Paní Martinová má před sebou ještě osm měsíců života. Všichni její drazí jsou zcela zdraveni, ale ona je těší a dává jim naději, i když si sama nedělá iluze.

„Jestliže mi Bůh dá zdraví, budu velice ráda, protože v podstatě bych si velice přála žít. Připadá mi to velice těžké, opustit svého muže a své děti. Ale na druhé straně si říkám: když nejsem zdravá, je to snad pro ně lepší, abych odešla.“

Žije se stále rostoucími bolestmi, které byly poslední dva měsíce takřka nesnesitelné.

Přes velkou tělesnou slabost nebyla ochotna ještě krátce před smrtí vzdát se účasti na mši svaté.

Obklopena manželem a dětmi přijala 26. srpna 1877 svátost nemocných. Bůh ji vzal k sobě v noci z 27. na 28 srpna. Zanechala po sobě pět dětí ve věku od 4 do 16 let. Manželovi bylo 59 let.

Zavřel svůj obchod, aby se mohl plně věnovat své rodině. I když matka opustila své drahé předčasně, nechyběla již při výchově dětí. Její úloha byla splněna. S vědomím, že nebude dlouho žít, připravovala své dvě nejstarší dcery na to, aby ji nahradily, a tak mohly obě předávat dále to, co přijaly od svých rodičů.

Pan Martin uplatňuje dále svou velmi laskavou, ale otcovsky pevnou autoritu a respektuje při tom autoritu svých starších sester.

Léta běžela v klidu a zdrženlivosti, zvláštní událostí byl

Louis Martin procházel v závěru svého života těžkou zkouškou.

vstup Pavlína do kláštera karmelitek v r. 1882. Následovala Marie v r. 1887 a Terezie jako patnáctiletá(!) v roce 1888. Ve stejném roce světila i Celine tatičkovi své tajemství, že se chce zasvětit Pánu. Otec odpověděl: „Ano, milý Bůh mi prokazuje velkou čest, když mě prosí o moje děti.“

Svatá tvář v srdci

V roce 1888 prochází celá rodina ohněm bolestné zkoušky, velké zkoušky otce Martina. Pavlína o tom vypráví:

„Vzpomeňte si na ten den, kdy jsme se bavili, a on nám řekl: Moje děti, jdu právě z Alanconu, kde jsem v kostele Panny Marie obdržel velkou milost a velkou útěchu, že jsem se modlil tuto modlitbu: »Můj Bože, toho dobrého je už příliš. Ano, jsem šťastný, ale to snad není možné, abych přišel k tobě do nebe, chtěl bych pro tebe něco vytrpět. A dal jsem se mu k dispozici jako...« Slovo obětí mu zhaslo na rtech, neměl odvalu je před námi vyslovit, ale my jsme zcela porozuměli.“

V červnu 1888, krátce na to, co se nabídl jako obět', objevily se první příznaky duševních poruch, pravděpodobně následek mozkové arteriosklerózy.

10. ledna 1889 zažil poslední radost – obláčku Terezky, své

malé královny. Měsíc nato propukla velká zkouška, která trvala více než tři roky: byl odvezen do léčebného ústavu „Dobry Spasitel“ v Caen. Když občas přišel k jasnému rozumu, cítil se velice pokořený. Svěřil se ústavnímu lékaři:

„Byl jsem vždycky zvyklý poroučet, nyní se musím omezit na to, že poslouchám. Je to tvrdé. Ale vím, proč mi Boží láska posílá právě tuto zkoušku. Nezažil jsem v životě žádné skutečné pokoření. Potřebuji nějaké!“

10. května 1892 se vrací do Lisieux, aby dožil své dny na statku „La Musse“, letním sídle rodiny Guerinových. 29. července 1894 přichází Celine k jeho lůžku a vyslovuje modlitbu: „Ježíši, Maria, Josefe!“ K jejímu velkému překvapení otevřely se jeho oči a starý muž se na ni zahleděl dlouhým pohledem, při kterém se mu plně vrátilo jeho vědomí. Několik okamžiků později, za časného nedělního jitra, odevzdal svou duši Pánu.

Kongregace pro blahorečení a svatořečení uznala, že ctnosti rodičů sv. Terezie dosáhly hrdinského stupně. To je poslední krok před blahorečením. To by pro nás mělo být povzbuzením, abychom se modlili za blahorečení rodičů „malé světice“, kteří jsou vzácným příkladem pro dnešní rodiny.

(Pokračování příště)

Protest farní rady

Televizní stanice Nova vysílala dne 29. 10. 1996 pořad „Na vlastní oči“ týkající se naší farnosti u sv. Václava a sv. Mikuláše v Praze-Vršovcích. Dne 31. 10. 1996 se proto sešla farní rada a jednomyslně konstatovala:

a) základem pořadu byly hrubé nepravdy urážející a poškozující naši farnost a jejího kněze;

b) pořad zkreslil obraz naší farnosti a bylo pomínuto vše pozitivní, co se v naší farnosti děje.

Farní rada protestuje proti tomuto pořadu.

Členové farní rady:

PhDr. Zdeněk Boháč, CSc., v. r.; Vasil Čup, v. r.; MUDr. Daneš Fibich, v. r.; MUDr. Milada Fibichová, v. r.; Ing. Jiřina Haaszová, v. r.; Mgr. Luboš Hošek, v. r.; Marie Krulišová, v. r.; Mgr. František Kylar, v. r.; Ing. Miloslav Müller, v. r.; Doc. Dr. Josef Nagy, CSc., v. r.; Mgr. Jarka Nagyová, v. r.; Vít Náměstek, v. r.; Jan Novotný, v. r.; Mgr. Ája Škochová, v. r.; Mgr. Vladimír Mikulica, farář a předseda farní rady, v. r.; Ing. Jan Příbyl, Csc., jáhen, v. r.

K protestu farní rady vršovické farnosti se připojilo do neděle 3. 11. 1996 celkem 458 bratří a sester svými podpisy. Vzhledem k tomu, že pořad má negativní dopad i na ostatní farnosti, chceme vyjádřit a podpořit jednotu s našimi představenými tím, že toto vyjádření – protest farní rady – bude na její doporučení předáno jako podklad k dalšímu jednání otci arcibiskupovi Miloslavu kardinálovi Vlkovi, Otcu biskupovi Jaroslavu Škarvadovi, generálnímu vikáři a případně ještě na další místa.

Podpisy je možno připojit po bohoslužbách u sv. Václava a u sv. Mikuláše či písemně na adresu: Ř. k. farní úřad, Vršovické nám. 84/6, 101 00 Praha 10-Vršovice.

farní úřad

❑ **Matka Tereza se obrátila s výzvou na Poláky, aby se zasadili o ochranu nenarozeného života.** Život je Boží dar, který nesmí nikdo zrušit, píše tato řeholnice a nositelka Nobelovy ceny míru. Když může matka utratit své dítě, pak neexistují žádné zábrany ani pro jiné násilné činy. 3. října schválil polský senát zákon navržený vládou, podle kterého může žena požádat do 12. týdne těhotenství o potrat, jestliže se nachází v tíživé hmotné nebo osobní situaci.

❑ **Jan Pavel II. odsoudil nejnovější vlnu násilí v Jeruzalémě.** Apeluje na náboženská společenství, aby všemi prostředky hledala cestu k pokoji. Papež vyzval Izraelce i Palestince, aby upustili od provokací, nesprave-

dností a násilí a nevzdávali se naděje na dosažení míru. Nejnovější krvavé incidenty a bolestné události na Blízkém Východě opětovně zatížily mírový proces. Papež vyslovil naději, že utrpení vyvolá nové úsilí o trvalý mír. Především věřící musí hledat cesty, jak posílit mír.

❑ **Papež vyzval církve, aby ve sdělovacích prostředcích používala srozumitelnou řeč.** „Je žádoucí, aby se využívaly moderní prostředky, jimiž je dnes možno přinášet lidem pravdu“. Řekl to v pozdravu k 300. výročí narození sv. Alfonze Maria z Liguri. Papež poukázal na příklad tohoto světce, který využíval médií své doby k hlásání evangelia a k oslovení širokých vrstev.

SKS

Zlaté kněžské jubileum papeže Jana Pavla II.

Papež Jan Pavel II. slavil své pěté kardinály, 85 biskupy a světa, kteří byli před 50 lety z celého světa byli v Římě odcelebrovali spoli se Svatým bohoslužbu. Karol Wojtyła 1. listopadu 1946 v kardinála Adama Ste-tohoto jubilea se kněží, kteří byli spolu s Karo-

zlaté kněžské jubileum spolu s asi 7000 kněžími, z celého vysvěceni na kněze. Kněží 7. do 10. listopadu, aby konotcem slavnostní děkovnou obdržel kněžské svěcení kovském dómu z rukou fana Sapiehy. Oslav účastnilo několik tehdy vysvěceni lem Wojtylou.

Více než bilujících kněží stále ještě v činné cibiskup Crescenziorenci, současný papež ta příkladem ve výkonu se jubilea mohli účastnit i ta, byl založen zvláštní fond na se nekonala obvyklá geotec se nicméně v dobré pov 11.30 v okně své pracovny V krátkém projevu vzpomněl 50. výročí svého kněžského svěcení, které připadá na 1. listopad, a vyzval všechny věřící, aby děkovali spolu s ním Bohu za všechny dary, které mu jeho dobrota za ta léta udělila.

polovina ju- je přes svůj věk službě. Jak uvedl ar-Seppe na tiskové konfe- je pro kněze celého svě- své kněžské funkce. Aby kněží z oblastí třetího svě-solidarity. Ve středu 30. říj- nerální audience. Svatý hodě a dobré kondici ukázal shromážděným zástupům.

ČBK

❑ **Misie v jižních Čechách**

V Boršově, Kamenném Újezdě a Doudlebech u Českých Budějovic proběhla ve dnech 26. – 28. října třídní duchovní obnova – misie, vedená redemptoristy P. Břicháčkem a Zemánkem ze Svaté Hory. V jejím rámci se konaly přednášky z duchovního života a mnoho věřících využilo možnosti přijmout svátost smíření. Jde o osvědčený způsob, jak prohloubit život z víry, aby odpovídal dnešním podmínkám a požadavkům 2. vatikánského koncilu. Šlo o první misijní akci v českobudějovické diecézi.

Při zakončení vyjádřil biskup Antonín Liška radost nad vykonanou misí, která se v diecézi uskutečnila po dlouhé

době, a nad velkým zájmem farníků.

❑ **Nové studio radia PROGLAS**

V úterý 5. listopadu v 8.30 hodin posvětil kardinál Miloslav Vlk nové regionální studio Radia PROGLAS v Praze (Arcibiskupský seminář, Thákurova 3, Praha 6). Pražské studio ponese název KRISTIÁN. Je už druhým regionálním studiem – po studiu RADIM v Olomouci.

První křesťanská rozhlasová stanice – Radio PROGLAS – rozšiřuje od 1. prosince 1996 své vysílání z 18 na 21 hodin denně a používá vysílačů na Sv. Hostýně a v Brně. Její vysílání se setkává se značným ohlasem posluchačů v moravských regionech.

ČBK

Aby bylo jasno

S nástupem nového školního roku opět ožívá v našich médiích ožehavá otázka sexuální výchovy. Po nedávné konferenci v Pardubicích ve všech hlavních televizních zpravodajských relacích bil dr. Uzel na poplach a domáhal se většího pochopení pro své představy o povinné indoktrinaci naší mládeže na školách.

V Pardubicích na pedagogické fakultě už delší dobu pod vedením dalšího propagátora povinné sexuální výchovy doc. Täubnera probíhají školení vysokoškolských „odborníků“ na tuto problematiku a po přechodném uklidnění se opět v kruzích KDU-ČSL začínají ozývat stoupenci dr. Brzka, kteří se vztyčeným prstem kárají ty, kdo se jeho aktivitám vzepli. Podle teorie menšího zla si dokonce troufají tvrdit, že aktivity křesťanských žen fakticky místo „umírněného“ Brzka nahrávají známým matadorům z Uzlovy a Zvěřinovy Společnosti pro sexuální výchovu a plánované rodičovství. Poněvadž stejně jako v jiných ožehavých otázkách oficiální katolická média neposkytla dostatečný prostor k orientaci, uvádíme pro naše čtenáře ve stručnosti některá fakta, která by měli vědět a která by jim mohla pomoci i při případné argumentaci v pozitivním směru.

Odstraněním zábran s včasnou sexuální aktivitou vyprchává motivace využít sublimační schopnosti pohlavního pudu, pokládaná mnohými za jeden z hlavních motorů kulturního rozvoje společnosti.

1) Stále se operuje vzorovými modely sexuální výchovy ve Švédsku a dalších západních zemích. Jaké jsou jejich skutečné výsledky?

Ve Švédsku se v posledních letech většina dětí rodí jako nemanželských (statistiky kolísají mezi 50 – 70 %).

Ve Francii a ve Švýcarsku bylo dosaženo nejvyšších abso-

lutních počtů případů AIDS v populaci.

Ve všech zemích, kde byl zaveden tzv. švédský typ povinné sexuální výchovy (stejně jako v USA, kde praktikují základní model, od něhož je švédský odvozen) došlo ke zvýšení promiskuity, pohlavních nemocí, snížení věku při prvním sexuálním styku a nárůstu těhotenství i potratů u mladistvých. V USA každý druhý adolescent byl do svých 20 let nejméně 1 x léčen s pohlavně přenosnou nemocí nebo její komplikací. Paralelně s těmito trendy postupuje rozpad rodin, nárůst sexuálních úchylek, sebevražd a násilí páchaného na stále mladších subjektech, případně mezi mládeží vzájemně.

Odstraněním zábran s včasnou sexuální aktivitou vyprchává motivace využít sublimační schopnosti pohlavního pudu pokládaná mnohými za jeden z hlavních motorů kulturního rozvoje společnosti.

Systematicky se stírají tradiční sexuální role a vytváří se tlak na stále intenzivnější náhražkové podněty v abnormálních sexuálních praktikách či drogách. Po jejich vyčerpání přichází deziluze a nárůst sebevražd (200 % v posledních 20 letech). Detailnější informace lze najít v článku o sexuální výchově publikovaném ve Zdravotnických novinách 51–52/92, kde

je na základě popisu jednotlivých fází normálního vývoje objasněn mechanismus nežádoucího působení sexuální výchovy uvedeného typu, i naznačeny souvislosti, proč přes tato známá fakta jsou chybné systémy jen s potížemi, pomalu a za velkého úsilí měněny či odstraňovány. V kostce lze shrnout, že časná, konkrétní povinná sexuální výchova amerického či švédského typu:

- nerespektuje přirozené fáze vývoje osobnosti dítěte, přílišným důrazem na technickou stránku působí fixaci v nižších stadiích a patologickou dominantou omezuje rozvoj vyšších forem sociální adaptace;
- nechrání děti před žádným z proklamovaných nežádoucích jevů, a naopak vytváří z mládeže snadnější kořist náhončích tzv. průmyslu rozkoše (viz HN 20. 1. 1995);
- má návodný charakter a tudíž horší výsledky než klasická „nedostatečná“ výchova (viz

Tzv. sexuální revoluce není přirozeným vývojem vyšších forem společnosti, ale úpadkovým jevem stimulovaným relativně úzkou skupinou těch, kdo profitují na lidské slabosti a ruínují státní zdravotnické a sociálně podpůrné programy.

Potíže v sexuální oblasti nejsou dány neinformovaností, ale neochotou řídit se jakýmkoliv normativy.

porovnávací studie umožněné mimořádnými socioekonomickými podmínkami, kdy bylo umožněno studovat populaci s a bez přístupu k televizi a s i bez sexuální výchovy (Telegraf 21. 1. 1995).

2) Stále se operuje špatnou situací u nás. Přitom práce i metodologicky pochybené, provedené víceméně na zakázku nebo v součinnosti se Společností pro sexuální výchovu a plánované rodičovství (dále SSVPR) v nejproblematičtějších oblastech velkých měst nevykázaly horší výsledky, než obdobné studie ze zemí, kde je sexuální výchova dlouhodobě aplikována. Naopak plošná studie provedená v rámci grantu MŠMT Brzkem a Melanem, které nelze pokládat za podporovatele klasického „nedostatečného“ způsobu výchovy (naopak v rozporu se svými výsledky výrazně plédují za zavedení povinné sexuální výchovy) vykazala evidentně lepší stav u nás než v západních zemích (viz přiložená recenze kazety *Láska je láska*), viz grant MŠMT 1994.

3) Stále se argumentuje neschopností rodičů a neochotou učitelů učit sexuální výchovu, aby se odůvodnila potřeba samostatného předmětu a na něj specializovaných učitelů. Pomineme-li protiargument, že vyčlenění sexuální výchovy do samostatného, byť i šířeji koncipovaného povinného předmětu („Výchova ke zdravému životnímu stylu“) vytváří nežádoucí dominantu, a že specialisté podobně jako gynekologové mohou podléhat negativní autoselekcí, stačí nahlédnout do výše zmíněného grantového výzkumu, aby se ukázalo, že to není pravda. Byť Melan s Brzkem podporují tuto argumentaci, sami zjistili, že 2/3 učitelů jsou ochotni danou proble-

matiku učit v rámci svého před-
mětu, pokud k tomu budou mít
adekvátní informace a pomůcky.
Postoje rodičů vysoce závisí na
formulaci anketní otázky. Je po-
chopitelné, že většina lidí ráda
své starosti přenechá někomu,
kdo se nabídne převzít na sebe
výkon nějaké nepříjemné (rodi-
čovské) povinnosti.

4) Stále je zpochybňován sel-
ský rozum vychovatelů a klasic-
ké—zejména křesťanské—mode-
ly chování. Za bernou minci jsou
brány názory v tisku a televizi
nejvíce prezentovaných „odbor-
níků“ navzdory tomu, že morál-
ní profil většiny z nich je až no-
toricky znám, či jejich kvalifika-
ce je mnohdy více než sporná
a závažně zpochybněná prokaza-
telně účelovým jednáním, dokon-
ce i v rozporu se známými sku-
tečnostmi. Lze se divit autorům
lukrativních publikací, že dští
síru a oheň na MŠMT za to, že
neakceptuje jejich výtvořby coby
učebnice a hatí jim tak plány na
tučné zaručené zisky?

5) Není pravda, že by se kon-
cepce Dr. Brzka a Melana zásad-
ně lišila od typů sexuální výcho-
vy prosazovaných SSVPR. Pou-
ze v důvodových zprávách a
propagačních výtazích se ope-
ruje s křesťanskými pojmy, které
však většinou jsou vzápětí zpo-
chybněny nebo označeny za ne-
použitelné pro většinu světské
společnosti. Všichni svorně pro-
sazují sexuální výchovu jako po-
vinný předmět či nepominutel-
nou látku, vyhrazují si právo na

ideály sledovaly aktivity dr. Brz-
ka jiné cíle. Nelze vyloučit, že
především šlo (a jde) o to, aby po
selhání přímých pokusů místo
kompromitovaných osob někdo
neokoukaný za pomoci křesťan-
ské rétoriky a stranických pák
prosadil dávno připravené pro-
blematické publikace jako učeb-
nice a zvrátil původně MŠMT
připravený integrální koncept
výchovy využívající prostor po-
skytnutý projektem Obecná ško-
la s aplikací anglických zkuše-
ností se zpracováním potřebné
látky nenásilně do tradičních
předmětů s důrazem na přiroze-
nost a zodpovědnost v celém pro-
cesu výchovy. Aktivity křesťan-
ských žen zastavily razanci poli-
tických tlaků ze strany
KDU-ČSL. Otřesené minister-
stvo však nenašlo odvahu se vrá-
tit k původnímu svému záměru;
došlo k personálním změnám
i spuštění kompromisních experi-
mentů na školách, které se k nim
přihlásily, a volné tvořivosti zá-
vislé na kvalitě učitelského sbo-
ru v ostatních.

6) Společnost pro sexuální vý-
chovu a plánované rodičovství
není žádný nezištný dobročinný
spolek, ale pobočka Mezinárodní
federace pro plánované rodičov-
ství (IPPF) propagující tzv. sexu-
ální služby od potratů přes sterili-
zaci, hormonální antikoncepci,
omezení populace třeba i eutanazií
až po děti ze zkusavky, genetic-
ké manipulace a jiné využití em-
byonálních tkání. Používá k tomu
všechny možné i nemožné pro-
středky, včetně podpory šíření

Mládež má přirozený trend k následování ideálů a přes období vzdoru vůči autoritě směřuje k vlastní zralosti autoritu přijmout a být autoritou. Jedním z kořenů úspěšnosti sekt v dnešní době je změkčilost klasických náboženství a jejich obava jasně stanovit a vyžadovat na mládeži dodržování určitých pravidel chování.

jedinou správnou interpretaci, tla-
čí na zřízení kateder a školících
míst a zavedení sexuální výcho-
vy už od mateřských škol. Do-
stupné informace svědčí pro to,
že mnohem více než křesťanské

pornografie či homosexuálních
praktik. Zaštituje se ochranou práv
žen, ale jde především
o zachování nemalých zisků ze
všech uvedených aktivit, ať to spo-
lečnost stojí, co stojí. Jde

***„Základní zkušenost z doby, kdy jsem se v pastorační činnosti sou-
středoval v první řadě na mládež, byl objev bytostného významu
mládí. Co je to mládí? To není jen období života, kterému odpoví-
dá určitý věk, ale také doba, kterou Prozřetelnost dává každému
člověku a svěřuje mu ji jako úkol. V tomto období člověk hledá
odpověď na zásadní otázky, jako onen mladík, o němž se píše
v evangeliu. Nehledá jen smysl života, ale také konkrétní projekt,
podle něhož by začal svůj život stavět. A právě to je nejpodstatněj-
ším rysem mládí. Každý vychovatel, včetně rodičů a všech pastý-
řů, musí tento charakteristický rys dobře znát a dokázat ho obje-
vit v každém chlapci a v každé dívce. A zajdu ještě dál, musí milo-
vat to, co je pro mládí bytostně důležité.“***

Jan Pavel II., Překročit práh naděje, str. 116

o koordinovanou cílevědomou
činnost nešťtící se ničeho od fal-
šování statistik až k pokusům na
lidech. (Viz přiznání bývalých čel-
ných představitelů této organiza-
ce, názory zakladatelů
a zachycené utajované směrnice
rozšiřované po světě cestou spolu-
pracujících vysokých politických
a správních činitelů.) Silné zázemí
jí dávají fondy farmaceutických
firem a americké nadace podporu-
jící eugenické (k vylepšení člove-
ka selekcí směřující) a světovlád-
né filozofické směry. Tyto síly
podle hesla „100 x opakovaná lež
se stává pravdou“ stále opakují
dávno odhalené bludy. Zde je tře-
ba vědět, že:

– „bezpečný“ sex neexistuje

– kondom selhává v ochraně
před těhotenstvím, natož pak
před stále virulentním AIDS (viz
stanovisko FDA, CIC a NIH z 19.
2. 1989!).

– antikoncepce nesnižuje po-
čty potratů. Naopak, i když pomi-

neme fakt, že nové generace pi-
lulek vlastně nejsou prostředky
antikoncepční, ale působí časný
chemický potrat, díky rostoucí
promiskuitě a vlastním selháním
počty registrovaných potratů ve
všech zemích, kde se hormonál-
ní antikoncepce více rozšířila,
vzrostly.

– volný přístup k potratům je
vyžadován nikoli kvůli právům
žen, ale k tomu, aby se firmy
vyrábějící pilulky vyhly soud-
ním sporům a mohly nabídnout
relativně snadné řešení pro pří-
pad běžně se vyskytujících sel-
hání.

– zpřísnění potratového zá-
kona není neúčinné, ale naopak
velice účinné opatření.

– pokles počtu potratů
u nás v posledních letech neko-
reluje s úrovní udávaného zvý-
šení používání antikoncepce.
Patně mnohem významněji se
uplatnily socioekonomické
změny nepřející rodinám

s dětmi a zavedení úhrady po-
tratu ženou.

– antikoncepce nemá pro-
pagované pozitivní účinky.
K jejich serióznímu průkazu
by byly třeba dlouhodobě dra-
hé prospektivní studie, které
dosud nebyly provedeny. Na-
opak i nejnovější generace
hormonální antikoncepce mají
nežádoucí účinky včetně život
ohrožujících, jak to sami vý-
robci uvádějí na příbalových
letáčcích. Případný ochranný
vliv proti rakovině, pokud by
se i prakticky prokázal, se
týká vzácnějších typů nádorů,
zatímco u běžně se vyskytují-
cích nádorů riziko vyvolání
bujení (zvláště u prsů a krčku
děložního) je značné. Paušál-
ní předepisování hormonů do-
spívajícím je nebezpečný ha-
zard s neodhadnutelnými dů-
sledky v nedaleké
budoucnosti.

– tzv. sexuální revoluce není
přirozeným vývojem vyšších
forem společnosti, ale úpadko-
vým jevem stimulovaným rela-
tivně úzkou skupinou těch, kdo
profitují na lidské slabosti a ru-
inují státní zdravotnické a soci-
álně podpůrné programy.

– sebeovládání není nespl-
nitelným požadavkem, ale zá-
kladním předpokladem vybu-
dování zodpovědné, kvalitativ-
ně vyšší společnosti.

– homosexualita je relativně
řídka úchylnka. Většina tzv. ho-
mosexuálů se rekrutuje z ambi-
valentní a přirozeným sexem
přesycené populace. To znamé-
ná, že jde o abnormální orienta-
ci získanou nebo uměle vypěs-
tovanou, kde ochrana dotyč-
ných jako nemocných lidí je
zcestná a náprava běžnými pro-
středky dostupná.

– totéž se týká jiných zlozvy-
ků až po drogy. Tolerance v po-
čátečních fázích umožňuje roz-
vinutí a upevnění závislosti, tak-

že fakticky postiženého více po-
škozuje s následným rozvojem
složitých těžko řešitelných dopa-
dů pro celou společnost.

– populační exploze je ob-
jektivními demografickými vý-
zkumy vyvrácená hypotéza (viz
Ekonom 20, 44/95). Naopak
v nedaleké budoucnosti Zemi
hrozí proces opačný se stárnu-
tím a vymíráním obyvatelstva
(viz HN 16. 2. 1992).

– Země je schopna uživit
i mnohonásobně více lidí, než
jich žije na ní dnes, a to jen při
využití již dnes známých země-
dělských postupů. Lidé by však
museli více spolupracovat,
a méně vyrábět zbraně a vzá-
jemně se zabíjet.

**7) Sexuální problematika má
širší kontext celospolečenský.**
Vývoj závisí na úrovni dospě-
lých. Je omylem domnívat se,
že škola něco zachrání, když
dospělí běžně dělají nebo sledu-
jí (schvalují) to, od čeho mládež
zrazují.

Potíže v sexuální oblasti
nejsou dány neinformovaností,
ale nechotou řídit se jaký-
mkoliv normativy. Mládež
má přirozený trend k ná-
sledování ideálů a přes obdo-
bí vzdoru vůči autoritě směřu-
je k vlastní zralosti autoritu
přijmout a být autoritou. Jed-
ním z kořenů úspěšnosti sekt
v dnešní době je změkčilost
klasických náboženství a je-
jich obava jasně stanovit a vy-
žadovat na mládeži dodržová-
ní určitých pravidel chování.
Sekty to dělají bez zábran
a vyplňují tak přirozenou po-
třebu mládeže. Pokud jsou
mládeži ideály odňaty, zaml-
ženy či zpochybňovány, ne-
může dozrát a stává se hříč-
kou v ruce manipulátorů.

**8) Příjmy z reklam na pro-
blematické výrobky a služby
jsou pravidelně nižší než výda-
je na nápravu případných škod.**

Reklama je především oriento-
vána na mládež a především
využívá podvědomí. Je proká-
záno, že dospělí jsou tím odol-
nější vůči reklamě, čím méně jí
byli vystaveni v mládí.

Při každé aktivitě využívající
jakýkoliv emocionálně citlivý
okruh skutečnosti je třeba se
ptát, zda problém není jen zá-
stěrkou odvádějící pozornost ji-
nam nebo zneužívající vníma-
vosti lidí v určité citlivé otázce
k postranním úmyslům. Tak se
nyní v USA stává problémem
zneužívání opatření na ochranu
dětí, kdy si s jejich pomocí sou-
sedé vyřizují účty nebo různé
instituce prolamují soukromí
a omezují práva rodičů a poško-
zují vztahy v rodině, jejíž člo-
vé se stávají objektem manipula-
ce ze strany různých „ochránců“
dětí, zvířat apod.

Demokracie neopravňuje
k opakování stejných chyb stá-
le dokola. Tolerance není bez-
zásadovost. Trpělivost není
zbabělost.

Norma není průměrem extra-
hovaným ze současné skuteč-
nosti, ale obecně dosažitelný
stav úrovně společnosti, který
lze v souladu s vlohami jednot-
livých členů na nich vyžadovat.

Stanovení norem není diktatu-
ra, ale nezbytná služba společ-
nosti, má-li se vyvíjet dále po-
zitivním směrem. Jedná-li většina
nenormálně, není to normální.
Normálně postupující člověk je
snadným terčem, ale také jedinou
šancí k vytříbení normálních lidí.
Mlčí-li nebo se jinak neprojeví
ze strachu, aby nepopouzel ostatní,
je zákonitě vystavován tlaku stá-
le většímu a stále více popouzí
i minimální odlišností. V demo-
kracii tedy není pro křesťana
možná cesta nenápadného sou-
kromého praktikování víry
v ulitě, ale situace vyžaduje sou-
stavnou pozornost a připravenost
přiložit ruku k dílu tam, kde je za-

**Sebeovládání není nespl-
nitelným požadavkem,
ale základním předpokla-
dem vybudování zodpo-
vědné, kvalitativně vyšší
společnosti.**

potřebí, aby Pravda mohla lidem
dávat Život.

Biskupská konference ve
svém stanovisku nepodpořila
zavedení povinné sexuální vý-
chovy do škol a příslušný doku-
ment papežské rady pro rodinu
výslovně varuje i před tzv. ka-
tolickými projekty sexuální vý-
chovy, jakkoli dobré výsledky
snad zatím vykazaly. Zdůrazňu-
je se integrita výchovy a zodpo-
vědnost rodičů i nutnost citlivé-
ho diferencovaného přístupu
vychovatelů.

Jakékoli mlhavé a „vstřícné“
stanovisko představitelů církve
či církvi vedených organizací lze
snadno využít v médiích k sys-
tematickému tlaku na vyslovení
souhlasu k zavedení předmětu
sexuální výchova pod jakýmko-
liv názvem do škol co nejdříve.
Církev si je však vědoma, že jed-
nou zavedený předmět se jen
těžko zruší, neexistují záruky
jeho standardního pozitivního
obsahu, který může být úřední-
ky kdykoli změněn a v nevyvá-
ženém postavení rodičů je jen
malá naděje, že dosáhnou re-
spektování svých názorů. Už
nyní se na školeních tzv. sexu-
álních pedagogů vyskytly vý-
zvy, aby informace rodičům
byly minimalizovány, a návody,
jak jejich názory manipulovat.
Nezbývá než doufat, že se za-
angažované osoby do-
káží zorientovat a alespoň mezi
křesťany dojde k pochopení
dokumentu papežské rady
a svornému úsilí o jeho realiza-
ci.

(Pokračování příště)

„Papež bude mnoho trpět...“

Biskup Pavel Hnilica mariánským modlitebním skupinám

Milé mariánské modlitební skupiny,

v tomto měsíci říjnu, který je zasvěcen Královně posvátného růžence, chtěl bych se obrátit k vám, kteří jste spojeni navzájem stejnou láskou a stejným zasvěcením Neposkvěnému Srdci Panny Marie.

Mám velkou radost z toho, že u vás zjišťuji tu pravou lásku k církvi, neboť jste zcela věrní Svatému otci a děláte všechno pro to, abyste vzdávali náležitou úctu Nejsvětější Svátosti oltářní. Ta je centrem vaší mariánské zbožnosti. Tak to píše Jan Pavel II. v encyklice *Redemptoris Mater: Maria přivádí věřící k Nejsvětější Svátosti*.

Každý den vidíme stále zřetelněji, jak Svatý otec trpí. To nutí každého z nás, kdo jsme se kde po celém světě zasvětili Panně Marii, abychom naléhavě prosili Pána a Jeho Matku. Pak bude síla této neustávající modlitby papeži posilou, aby pokračoval ve svém díle a vytrval na místě, které mu určil Pán. Tak bude moci dovést do konce bolestné poslání, které mu bylo svěřeno: přivést Církev do třetího tisíciletí, jak mu to předpověděl kardinál Wyszyński.

Na toto téma řekl Jan Pavel II. 29. května 1994: *Přemýšlel jsem o tom všem v době svého pobytu v nemocnici. A vždy stála tato velká postava polského primasa při mně (6. října bylo 13. výročí jeho smrti). Na začátku mého pontifikátu mi řekl: »Když si tě Pán vybral, musíš přivést Církev do 3. tisíciletí.« Tak mi to řekl kardinál Wyszyński. Já jsem pochopil, že musím Církev přivést do 3. tisíciletí modlitbou a různými iniciativami. Ale poznal jsem, že to nestačí: musí být dovedena*

také utrpením, které mi způsobil atentát před 13 lety, a touto novou obětí.

Právě utrpení Svatého otce je jeho drahocenný dar Církvi. Nacházíme se bezpochyby v těžké situaci. Krize víry je zcela zřejmá. To nevidí pouze ti, kteří jsou zaslepeni svou vlastní pýchou. Při tom je ale především prostým srdcím jasno, že je nezbytná obnova v Duchu svatém. Tak to řekl také Svatý otec: *Svět ztratil smysl pro nadpřirozeno. Ztráta nadpřirozeného z našeho života má v oblasti víry i v mravním životě za bezprostřední následek odchylky všeho druhu. Při posledním zasedání konzistoře v Římě shromáždění kardinálové definovali naši dobu dramatickým výrazem jako **etickou noc**.*

V této „etické noci“ naší doby září na nebi obdivuhodně jasná hvězda, kterou žádná jiná menší „hvězda“ nemůže zastínit. Je to apokalyptická Žena, Spoluvykupitelka lidského pokolení, která je oděná sluncem.

To je ta Hvězda, kterou vzývá papež, aby našel světlo. Je to nebeská Vůdkyně, která je v papežském erbů zřetelně velkým „M“, stojícím pod křížem. Je to tedy pontifikát, který je celý spojen s Marií pod křížem.

Ale lidé chtějí slyšet i jiné „proroky“, kteří se vydávají za moderní a chtějí nám nabízet pomocné prostředky čistě racionálního charakteru, aby nás zmátli svými teoriemi a metodami pastorační, exegetické a liturgické, které jsou namnoze pozbaveny nadpřirozena. Mariánská modlitba je podle nich stále více „cizorodá“ a moderním křesťanům nepřijemná. A tak jsou v mnoha farnostech modlitební skupiny,

především ty, které se modlí růženec, sotva trpěny, nebo i odmítány.

Věřím, že veliký dar Medjugorje, který Svatý otec pokládá za pokračování Fatimy, spočívá právě v tom, že vede věřící na celém světě k této životně důležité pravdě: k modlitbě k Marii, aby nám vyprosila od Boha všechny milosti! Ve Fatimě se Panna Maria zjevila jako Královna růžence, aby nám znovu připomněla tuto mocnou modlitbu. Již v době sv. Dominika, v boji proti bludnému učení albigenských, osvědčil růženec velkou moc pro obrácení. Vidíme jeho sílu i ve vítězstvích proti nepřítelům víry u Lepanta a u Vídně.

Jsem velmi rád, že docházejí z celého světa zprávy o velkých i malých iniciativách, které mají znovu podpořit modlitbu růžence. Mnoho věřících se spojilo, aby organizovali růžencové křížové tažení. Svatý otec má velkou radost z takových iniciativ, protože on sám je velkým přítelem růžence. Modlí se jej v každé volné minutě.

Snad je to veliký dar, který my, mariánské skupiny, můžeme darovat Svatému otci k jeho 50. kněžskému jubileu 1. listopadu: modlit se mnoho růženců na jeho úmysl. Věřím, že již mnozí na to pomysleli, a jsou zváni i další, aby se připojili.

My, kteří se skrze zasvěcení cítíme jako Mariiny děti, cítíme v srdci hlubokou bolest, která nás nutí, abychom naléhavě prosily Panny Marie, které přicházejí z celého světa, brali ještě vážněji. Při pohledu na papeže a na útoky, které musí snášet, je pro nás nemožné necítit se obětmi spolu s ním; tak se stává jeho bolest naší bolestí.

Utrpení Svatého otce nás nemůže nechat bezcitnými. A když jsou hlasy pro jeho abdikaci stále naléhavější, poznáváme právě v tomto kříži, i v tom, který vyplývá z jeho zdravotního stavu, nenahraditelný a cenný dar pro spásu dnešního lidstva.

Papež bude mnoho trpět. Tato věta Matky Boží z Fatimy platí o každém papeži, ale zvláště o dnešním. Zdá se, že těmito prorockými slovy nám Panna Maria řekla, že nikdo nemá právo tento papežův kříž posuzovat jako důvod k jeho odstoupení.

Hlasy těch, kteří požadují jeho odstoupení ze zdravotních důvodů, protože prý se cítí stále hůře, ty nepokládám za vnuknutí od Boha. Bůh je všemohoucí a nekonečně milosrdný. Ještě nikdy nenechal svou církev bez pomoci a žádný papež posledních dvou tisíc let nebyl nucen vzdát se papežského úřadu ze zdravotních důvodů. Jsem přesvědčen, že Pán na přimluvu Panny Marie jistě pomůže našemu papeži Janu Pavlu II. Modlíme se za to, aby sám Bůh, a nikoliv lidská logika jeho nepřátel, rozhodoval o tom, kdy má ukončit svou misi.

Před dvěma roky na konci křížové cesty v Koloseu provolal k zástupu tuto závažnou větu: *Kéž Kristův kříž nezeje nikdy prázdnou!* Dovolím si použít tuto větu Svatého otce: Modleme se, aby kříž Svatého otce *nezel prázdnou*.

Naopak. Chceme jej nést spolu jako Šimon z Cyrény, především svou láskou a svou opravdovou důvěrou k Ježíši a k Marii. Modlíme se za toho, kdo nese velkou odpovědnost a poskytuje papeži všechnu pomoc, kterou může nabídnout současná medicína, ale ještě více za to, aby papež dále vytrval, tak jako Ježíš vydržel až na Kalvárii, a mohl tak Církev pod ochranou Panny Marie jako

„Totus tuus“ přivést do třetího tisíciletí.

I když jsou kroky Jana Pavla II. v důsledku jeho kříže a zesláblého těla stále pomalejší, jeho srdce se stále rozšiřuje, a stává se tak schopné obejmout celé lidstvo. Maria jako Spoluvykupitelka nese papeže na svých rukou a pomáhá mu.

V očích světa a světských lidí, kteří jsou bohužel i uvnitř církve tak početní, vypadá papežovo utrpení jako nesmyslné. Spíše je pokládají za překážku při řízení církve, ale v Božích očích je tomu přesně naopak. Proto vás zvů, milí přátelé, abyste se se mnou modlili tu modlitbu z Fatimy, kterou papež sám napsal, když v roce 1991 znovu putoval do tamní svatyně, aby své Matce znovu poděkoval:

Matko Spasitele, Matko tohoto století! Podruhé klečím před tebou v této svatyni, abych líbal tvoje ruce, protože ty jsi stále pod křížem svého Syna...

Když se díváš na srdce těchto synů a dcer, kteří již patří ke třetímu tisíciletí, stojíš stále ještě pod křížem. Zůstala jsi tam, a zůstáváš tam, abys jako Matka bděla a svou mocnou přímluvou chránila zář Kristova světla v srdcích národů.

Ano, milí bratři a sestry, jenom Matka, Spoluvykupitelka zůstává ještě pod křížem Jana Pavla II. až k dokončení jeho oběti. Jen ona sama jej bude chránit a bude to nakonec Ona, kdo jej osvobodí z rukou jeho nepřátel. Tak jak to udělala často v minulosti, tak to dokoná i v budoucnosti. To je naše naděje, kterou vkládáme do pokorné prosby k naší Spoluvykupitelce, Prostřednici všech milostí a všeobecné Přímluvkyni.

Váš bratr v Kristu
+Pavel Hnilica,
titulární biskup v Rusadu.

Maria – Matka i pro prezidenta

Italský prezident Oscar Luigi Scalfaro o svém světovém názoru

Není politik jako politik

V čele italského státu stojí politik, který je nejen křesťanem, ale vrocím ctitele Panny Marie. Je současně prezidentem italského fatimského hnutí, přednáší na mariánských kongresech. Ještě jako ministr vnitra odpovídal na otázky týkající se jeho náboženského přesvědčení.

Rodina

Na otázku, komu vděčí za své hluboké náboženské přesvědčení, odpověděl:

Za své náboženské přesvědčení děkuji především milosrdnému Bohu, který mi dopřál, že jsem přišel na svět v rodině, která přijímá víru a hluboce vírou žije. Moje matka pocházela z Piemontu a měla hlubokou úctu k víře. Večer nám připravovala promluvy o našich povinnostech. Můj otec pocházel z Kalábie. Narodil se v Neapoli. Jeho rodina žila bez náboženské praxe, ale díky Boží Prozřetelnosti získal hlubokou vnímavost pro náboženství. Jeho náboženský život se velice prohloubil. Konával sám noční adorace.

Vzpomínám si na některé zážitky. Rodiče to stálo velmi mnoho obětí, když chtěli posílat své děti do klášterní školy, místo aby je nechali v bezplatné státní škole. Otec jednou maloval a matka strojila děti. Maminka řekla: „Snad se nám podaří dovést chlapce aspoň k matuře a dcerku aspoň na měšťanku.“ Otec neodpověděl. Po chvíli se matka zeptala: „Ty nic neřekneš?“ Otec nechal malování a se štětcem v ruce zvolal: „Obě děti udělají doktorát na katolické univerzitě!“ Matka na to řekla: „Ty snad nemáš rozum. S takovými těžkostmi je posíláme do základní školy!“ On však odpověděl: „A vy chodíte do kostela. Proč chodíte do kostela, když nevěříte na Boží Prozřetelnost?“ A skutečně, jak moje sestra tak, i já jsme získali doktorát na katolické univerzitě.

Náhoda nebo řízení?

„Dostal jsem se do politiky tak, jako kdyby mě teď někdo

vyzval, abych šel zpívat do milánské La Scaly Aidu. Byl to stejný případ. Byl jsem soudcem ve svém rodném městě a nebyl jsem zapsán v žádné straně, protože jsme byl vždy přesvědčen, že soudce nemá být příslušníkem žádné politické strany. Byl jsem tedy do politiky povolán. Byl jsem tehdy prezidentem Katolické akce, kde jsem začal pracovat ve dvaceti letech, a tak jsem se stal známý v provinciích Novara, Verzelli a Turin. Přišli za mnou nějací lidé a řekli, že bych nemohl kandidovat, protože nejsem členem strany. Současně mě ale představili jako kandidáta. Ten, kdo mě k tomu přemluvil, nebyl ani můj biskup Rossi, ani moji příbuzní, ale turinský soudce Borelli, který to se mnou myslel tak dobře jako můj vlastní otec. Na moje námítky odpověděl: „Promiňte, věřte nám opravdu nebo ne? Dal byste všanc svoji kariéru. Vy musíte jít!“ Nemohl jsem říct ne. Vykročil jsem tedy na tuto cestu, o které jsem si vždy myslel: „Jsou-li hříchy skutků těžké, pak hříchy zanedbání jsou ještě těžší.“ A tak jsem nastoupil to dobrodružství. Myslel jsem, že to potrvá jen krátce, ale už je tomu 50 let.

Fanatik mezilidských vztahů

Na otázku, jaký byl jeho nejkrásnější zážitek při styku s lidmi, odpověděl Scalfaro: Musím předeslat, že jsem přímo »fanatikem« mezilidských vztahů, které pokládám za veliký dar, jaký Bůh dal lidem. Při soudních procesech je styk s lidmi velice živý. Naopak v politice při kontaktu s masami na otevřených prostranstvích mi to připadá úplně jiné a z počátku jsem tím velice trpěl. Kontakt s 1000 lidí je jiný než

s jednou nebo dvěma osobami. V procesech s jejich bezejmenným utrpením je kontakt nesmírně hluboký. Teď to bylo všechno úplně jiné.

Čím je pro vás Panna Maria?

Maria není jen nějaká matka ona je skutečná Matka. Celý její život je postaven na dvou slovech, která mě hluboce dojmají. To první slovo je FIAT při zvěstování. To druhé je *stabat mater* při ukřižování. Protože řekla *Ano*, stála pod křížem.

Co mě v evangeliu ještě hluboce zaujalo, je příběh v Káně. Ježíš dal svou všemohoucnost k dispozici své Matce. Je tu překrásná věta: *Cokoliv vám řekne, učiňte!* Ta slova si zaslouží naši pozornost. Maria říká: **Dělejte něco.** Připravenost k ANO přichází ještě před samotným úkolem. To znamená: buďte k dispozici! Úkol, který dostali služebníci, je podle zákonů lidské logiky zmatený. *Napříte štoudve vodou.* Kdybych byl tím služebníkem já, řekl bych: „Pane, promiňte, když jste takový kouzelník, udělejte sám to, čemu věříte. Udělejte, aby nádoby byly plné vína a nechtějte po nás, abychom dělali zbytečnou práci.“ Protože člověk při zázraku vzývá Boží všemohoucnost, požaduje Bůh od něho úkon pokory, odevzdání. Ještě něco mě tu dojmá: mateřský pohled Panny Marie. Nikdo nezpozoroval nedostatek vína, jen Maria. Když Maria něco podniká jen proto, aby dva novomanželé nezanechali špatný dojem, znamená to, že podnikne pro mne všechno, dokonce i tehdy, když mě ani nenapadá, že potřebuji pomoc. To pokládám za jeden

Italský prezident O. L. Scalfaro s papežem Janem Pavlem II.

z nehlubších momentů Mariina mateřského soucitu.

Možnost sloužit

Velice výmluvná je odpověď prvního muže Itálie, jak se stal prezidentem italského fatimského hnutí. „I tato funkce mě potkala způsobem zcela ojedinělým a nepředstavitelným. Ani jsem o existenci tohoto hnutí nevěděl, neznal jsem jeho cíl šířit ve světě poselství z Fatimy. Bylo to v r. 1975, kdy jsme se připravovali na regionální volby, v nichž moje strana utrpěla těžkou porážku. Přijel jsem do Neapole, kde mě sestry Neposkvrněného Srdce Panny Marie požádaly o rozhovor. Vzpomínám si, že jsem se ten večer dověděl, že by sestry chtěly, abych se stal prezidentem hnutí. Mluvil jsme o tom s biskupem Franzim a on mě k tomu povzbuzoval. Takový už je Bůh: aby ukázal svou všemohoucnost, dá zpívat tomu, kdo nemá hlas, protože když zpívá Caruso, těžko si někdo představí, že je to na Boží zásah.“

»Mé Neposkvrněné Srdce bude nakonec triumfovát«

Úlohu Panny Marie v apokalyptické budoucnosti lidstva vidí italský prezident takto:

Matka Boží má jednu základní úlohu, protože dala lidstvu svého Syna. Svatba v Káně nám ukázala, v čem spočívá Mariina úloha. Když Bůh někomu něčím pověří, nebere své slovo zpět. Jedná jinak než my. Pomyslete na kněze: Tu es sacerdos in aeternum! Ty jsi kněz na věky! Je to tajemná, vznešená věčná pečeť. Čas od času mohla Maria říct výstražná slova. V první řadě je ale Matkou, ona je právě **Matkou**. Znáte matku, která by dětem vyprávěla něco strašného, aby je poděsila anebo aby je včas varovala? I při zlých zprávách platí: Bůh je Otec a Maria je Matka. Na to musíme myslet v těžkých chvílích. Postoj Panny Marie poznáváme z úžasných slov, jimiž končí fatimské poselství: **Nakonec bude moje Neposkvrněné Srdce triumfovát.**

SKS 43/1996, překlad -Iš-

Umožnit odpovědným křesťanům, aby se dostali v politice na odpovědná místa, je možno jedině tím, že využijeme svého volebního práva a odpovědně vybíráme ty, kterým dáme svůj hlas. Nejt k hlasovací urně neznamená v žádném případě neúčast ve volbách. Znamená dávat volný průchod hlasům, které vybírají kandidáty zcela opačného zaměření.

Závěry 9. sympozia evropských biskupů

9. symposium evropských biskupů se konalo v Římě od 23. do 27. října na téma „Náboženství jako soukromá záležitost a jako věc veřejná. Církev v pluralitní společnosti“.

Symposium zasedá každé tři roky. Letošního setkání se zúčastnilo 100 biskupů, a dále zástupci kněží, laiků a řeholníků ze všech evropských biskupských konferencí. Vedle zástupců římské kurie se prací sympozia zúčastnili i dva reprezentanti Konference evropských církví (KEK).

Papež Jan Pavel II. ve svém poselství vyjádřil naději, že toto 9. symposium povede k nové evangelizaci Evropy a k překonání různých rozdělení, která se po zhroutilí komunismu v posledních letech tak tragicky zviditelnila.

Křesťanské církve musí podle názoru katolických biskupů Evropy přinést svůj podíl k zajištění demokracie. Kardinál Miloslav Vlk, který sympoziu předsedal, zdůraznil tyto skutečnosti v závěru, když uvedl, že to vyžaduje připravenost ke službě a solidaritu. Setkání organizovala Rada evropských biskupských konferencí (CCEE).

Kardinál Miloslav Vlk jako prezident CCEE ve svém projevu zdůraznil, že křesťané by měli mít odvahu žít svou víru v pluralistické společnosti odhodlaně a bez omezujících momentů. Měli by se zasazovat především o chudé, o lidi na

okraji společnosti a o ty, kteří „propadli“ v procesu modernizace: „Když jde o blaho člověka, jeho základní práva a jeho nedotknutelnou důstojnost, nemohou křesťanské církve dělat nic jiného, než ‚vhod i nevhod‘ hájit práva člověka.“ Životnost svědectví křesťanů závisí z velké míry jak na východě, tak na západě od angažování laiků.

Kardinál Vlk dále uvedl, že demokracie v evropských reformních státech prožívají jako pozůstatek komunismu vakuum hodnot a hledají společný kulturní, sociální a etický základ. Jsou přitom odkázány na duchovní tradice. Moderní liberální právní stát nemůže tyto základy sám vytvořit. Církev sice požívají v mnoha evropských zemích vysokou morální autoritu, řekl kardinál Vlk dále, ale přesto nemají na zajištění těchto kulturních a etických základů žádný monopol. Nacházejí se v situaci konkurence a neměly by se pokoušet vnútit společnosti svou morálku. Proto by měly ze své strany říci něco opravdu vlastního. Současně mají povinnost vstoupit do dialogu se všemi duchovními proudy.

ČBK

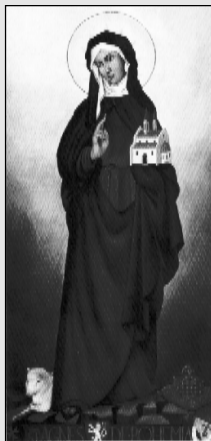
□ Řeční katolíci za jednotu s pravoslavnými

Řeční katolíci byzantského obřadu by se měli zasadit podle přání papeže Jana Pavla II. za jednotu mezi katolickou a pravoslavnou církví. Papež slavil v neděli 27. října v bazilice sv. Petra u příležitosti 350. výročí Užhorodské unie slavnostní bohoslužbu v byzantském obřadu. Z Užhorodské unie vznikla řeckokatolická církev v tehdejších

Homím Uhersku, jejíž věřící jsou většinou ukrajinského původu. Dnes se řeckokatolické diecéze, které se vrátily k Užhorodské unii, nacházejí v Zakarpatské Ukrajině, v Maďarsku a na Slovensku. Papež Jan Pavel II. vzpomněl na pronásledování uniatské církve v minulých staletích, její velký význam v USA a Kanadě, kde vznikaly diecéze v diaspoře v důsledku silné imigrační vlny v minulém století. ČBK

S radostí a vděčností Bohu i všem našim dobrodincům oznamujeme, že na slavnost Krista Krále 24. 11. 1996 v 10.00 hod. bude posvěcena nová kaple sv. Anežky České ve Šternberku na Opavské ulici. Hlavním celebrantem bude náš otec arcibiskup Mons. Jan Graubner.

KLÁŠTER
SVATÉ ANEŽKY
ČESKÉ
VE ŠTERNBERKU

Po mši svaté posvěti i nový klášter za účasti veřejnosti. Je to po mnoha desetiletích první nově zbudovaný kontemplativní klášter v naší zemi. Celá stavba byla hrazena pouze z darů a příspěvků dobrodinců. Všem, kteří jste nám přispěli finančně nebo pomocí a modlitbou, vyjadřujeme upřímné Pán Bůh zaplat'.

Trvale Vás všechny přijímáme do svých modliteb a obětí. Podle příkladu sv. Kláry a sv. Anežky chceme být před Boží tváří stálou přímluvou za církev i za celý svět. Společná prohlídka kláštera bude také v neděli 24. 11. 1996 v 15.00 hod. Potom bude uzavřena klauzura kláštera. Kaple sv. Anežky zůstane přístupná veřejnosti. Mše sv. je denně ráno v 7.00 hod. Také bude možné se spolu s námi modlit Liturgii hodin. K modlitbě breviáře se shromáždíme 6x za den, 1x v noci.

Zvláštní vděčnost chceme vyjádřit p. Ing. arch. Mgr. T. Černouškovi a panu staviteli P. Rotterovi a jeho stavební firmě.

Srdečně Vás zveme!

Sestry klarisky-kapucínky, Farní 3, Šternberk

O letošních Vánocích by v žádné rodině neměly chybět nejkrásnější české

KOLEDY

kteřé jsme pro Vás nahráli v pražském chrámu Nejsvětějšího Srdce Páně za účasti našich předních umělců světového jména a smíšených sborů pražských kostelů. Tato nahrávka přináší opravdovou vánoční radost do srdce každého člověka.

Objednávky na CD (200,- Kč) a MC (100,- Kč) přijímá Římskokatolický farní úřad u Nejsv. srdce Páně, nám. Jiřího z Poděbrad 19, 130 00 Praha 3, tel./fax: 02/62 75 749.

Písenné objednávky označte na obálce heslem „KOLEDY“.

Koledy má v prodeji za stejnou cenu i knihkupectví Matice cyrilometodějské, Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc 1.

Kvůli poštovnímu doporučujeme však současně objednat i vánoční dárek, který si můžete vybrat podle nabídky v tomto čísle Světla.

EXERCICIE NA SVATÉ HOŘE V ROCE 1997

13. 1. – 17. 1. – ženy	7. 7. – 11. 7. – pedagogové a katecheti
3. 2. – 7. 2. – ženy	4. 8. – 8. 8. – dívky
1. 4. – 5. 4. – ženy	11. 8. – 15. 8. – mariánská družina mládeže
7. 4. – 11. 4. – manželské páry	18. 8. – 22. 8. – mužská mládež
14. 4. – 18. 4. – zdravotníci	
29. 4. – 3. 5. – bývalí svatohorští ministranti a pomocníci redemptoristů	
5. 5. – 9. 5. – muži	
12. 5. – 16. 5. – ženy	

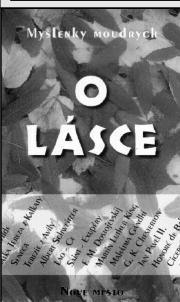
Kněžské exercicie:

24. 8. – 30. 8.; 9. 11. – 15. 11.;
16. 11. – 22. 11.; 23. 11. – 29. 11.

Poplatky: exercicie pro laiky – 3denní 650,- Kč; exercicie pro kněze – 5denní 800,- Kč
Exercicie začínají v první uvedený den večer a končí poslední den ráno po mši svaté.
Ubytování a strava zajištěna.

Adresa: Proboštský úřad Svatá Hora – 261 80 Příbram II/591 tel.: 0306/ 263 51

Knižní novinky nakladatelství

Myšlenky moudrých o lásce

365 citátů nejruznějších osobností, myšlenky světců a úryvky z Písma vztahující se k tématu křesťanské lásky. Kniha vychází v edici „myšlenky na každý den“ a je zdrojem hlubokých úvah nad velikostí Boží lásky a nadpřirozené lásky člověka.

Kniha je vázaná – kapesního formátu, cena 68,- Kč.

NOVÉ MĚSTO

Děti z celého světa vyprávějí...

...o své víře v našeho Pána. Kniha obsahuje svědectví dětí ve věku 4 až 10 let a je doplněna obrázky, které si mohou děti vybarvovat. Je vhodná pro předčítání, k samostatnému čtení i jako katechetická pomůcka pro učitele náboženství.

Vyjde v listopadu. Předběžná cena je 45,- Kč.

Londýnská 44, 120 00 Praha 2,
tel./fax: 02/25 91 26

Knihy žádejte u svých knihkupců, nebo vám je obratem zašleme.
Poštovné uhradíme. Pro farnosti a farní knihovny sleva 10 %.

Humor

„Maminko, je to pravda, že Pán Bůh je tak dobrý, že nám dá dvakrát zuby, ale ty třetí už si musíme zaplatit?“

33. neděle v mezidobí 17. 11.

Mt 25,14–30

Ježíš nám pro tuto dobu a situaci zanechal své dary: svou spásu (dosažitelnou v zásadě skrze křest a víru), své slovo, své svátosti a hlavně vrcholný dar – Ducha svatého s jeho dary. Ale nezanechal jen dary. Dal nám i úkol: pokračovat v jeho díle a v jeho „záležitostech“, v šíření evangelia právě silou jeho darů. Každému dal jiný „díl Ducha“, jiný co do druhu i co do množství. Ale v každém případě jde o jeho dar.

Pondělí 18. 11.

Zj 1,4

Někdy jsem úplně ztracen v moři starostí. Bůh je – ale je pro mne daleko. Teď ho ale mohu prožít jako toho, který byl – je – bude. Který tedy obepíná celé mé bytí, s minulostí i budoucností.

Úterý 19. 11.

Zj 3,19–20

Pokání podle tohoto textu: vzpamatovat se a pustit Ježíše dovnitř – do mého nitra, kde jsou i hříchy. Překonat osamocenost hříchu – večeřet s Ježíšem.

Středa 20. 11.

Zj 4,1

Tyto dveře otevřel Ježíš a zůstávají pro jeho věrné otevřenými. Ať se se mnou děje cokoli, musím vidět stále tyto otevřené dveře, do nichž jdu – je třeba je vidět jasněji než těžkosti přítomnosti a budoucnosti.

Čtvrtek 21. 11.

Zj 5,5

Zvítězil. A to vítězství trvá. Jemu nakonec patří budoucnost (otevře pečeti). Strach není na místě. Ale jeho vítězství se mi musí stát vnitřně zřejmým.

Pátek 22. 11.

Zj 10,8–11

Prožívám-li v tomto světě Boží věci, potom se bude hořko a sladko ve mně stále mísit. Se světem budu stále v napjatém dialogu, ale jeho tíhu, sladkost i hořkost nesu s Kristem.

Sobota 23. 11.

Zj 11,4–12

Boží lidé na zemi (a tedy i ty) jsou Bohem chráněni, ale také vydáváni do rukou nepřátel. To není ale to nejdůležitější. Mám s těmi, o kterých je řeč, vystoupit do nebe. A mohu se dát na cestu hned v této modlitbě.

Neděle 17. listopadu 33. neděle v mezidobí	– 1.ět.: Pø 31,10–13.19–20.30–31 Ž: 128 (127),1–2.3.4–5 2.ět.: 1 Sol 5,1–6 Ev.: Mt 25,14–30	odp.: 1a
Pondělí 18. listopadu nez. památka Posvěcení zm skyých bazilik sv. apoštolů Petra a Pavla	– 1.ět.: Sk 28,11–16.30–31 Ž: 98 (97),1.2–3ab.3c–4.5–6 Ev.: Mt 14,22–23	odp.: sv. 2
Úterý 19. listopadu férie	– 1.ět.: Zj 3,1–6.14–22 Ž: 14,2–3ab.3cd–4ab.5 Ev.: Lk 19,1–10	odp.: Zj 3,21
Středa 20. listopadu férie	– 1.ět.: Zj 4,1–11 Ž: 150,1–2.3.4.5–6 Ev.: Lk 19,11–28	odp.: Zj 4,8b
Čtvrtek 21. listopadu památka Zasvěcení Panny Marie v Jeruzalémě	– 1.ět.: Zj 5,1–10 Ž: 149,1–2.3.4.5–6a+9b Ev.: Lk 19,41–44	odp.: Zj 5,10
Pátek 22. listopadu památka sv. Cecilie	– 1.ět.: Zj 10,8–11 Ž: 118,14.24.72.103.111.131 Ev.: Lk 19,45–48	odp.: 103a
Sobota 23. listopadu nez. pam. sv. Klementa I. nebo sv. Kolumbána	– 1.ět.: Zj 11,4–12 Ž: 143,1.2.9–10 Ev.: Lk 20,27–40	odp.: 1a

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	17.11.	18.11.	19.11.	20.11.	21.11.	22.11.	23.11.
Antifona	812	1673	841	857	1653	1708	905
Žalm	783	784	783	783	783	783	786
Ranní chvály:							
Hymnus	812	1593	842	857	1653	1709	905
Antifony	813	828	843	858	874	890	906
Žalmy	813	828	843	858	874	890	906
Kr. čtení a zpěv	816	1674	847	861	1654	1710	908
Antifona k Zach. kantiku	726	1593	847	861	1595	1596	909
Prosby	817	1675	847	861	1655	1711	909
Záv. modlitba	726	1594	847	862	1595	1596	1597
Modlitba během dne:							
Hymnus	817	832	848	862	879	895	910
Antifony	818	833	848	863	879	895	910
Žalmy	818	833	849	863	879	895	911
Krátké čtení	820	835	851	865	882	898	913
Záv. modlitba	726	835	851	865	882	898	913
Nešpory: SO							
Hymnus	807	821	1594	852	867	1648	1714
Antifony	808	822	838	853	868	884	900
Žalmy	808	823	838	853	868	884	901
Kr. čtení a zpěv	810	825	1680	856	871	1663	1717
Ant. ke kant. P. M.	726	726	1594	856	871	1595	1596
Prosby	811	826	1681	856	872	1664	1718
Záv. modlitba	726	726	1594	857	872	1595	1596
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260
							1238

Představujeme Vám ...

Knihy si můžete objednat na adrese:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc

PRAVDA O LIDSKÉ SEXUALITĚ A JEJÍM VÝZNAMU
Směrnice pro výchovu v rodině
Vydala Papežská rada pro rodinu

Směrnice jsou určeny hlavně rodičům, jimž mají poskytnout základní orientaci při výchově dětí, zejména v oblasti sexuální výchovy, a dát jim pevné body a zásady této výchovy v křesťanském duchu.

Z uvedené knihy vyjímáme: „Jednou z těžkostí, s nimiž se dnes rodiče setkávají přes různé kulturní souvislosti, je jistě ta, aby dokázali poskytnout svým dětem důkladnou přípravu na život v dospělosti, zvláště co se týká výchovy k pravému významu sexuality. Důvody této obtíže, která ostatně není nová, jsou rozmanité.

V minulosti se v rodině výslovná sexuální výchova neposkytovala, a přesto všeobecná kultura, vyhraněná úctou k základním hodnotám, objektivně sloužila k tomu, aby je chránila a uchovávala. Když pak ve většině jak rozvinutých společností, tak i v zemích dosud nerozvinutých tradiční vzory vymizely, děti zůstaly bez jednoznačných a kladných směrnic a rodiče nebyli připraveni dávat patřičné odpovědi. Tento nový kontext se pak ztížil zatemněním pravdy o člověku, jehož jsme svědky... Děje se to pod vlivem pokřiveného individualistického pojmu svobody a v kontextu, jenž je zbařen hodnot založených na životě, na lidské lásce a rodině.

Potom škola, která se ujala provádění programů sexuální výchovy, často nahrazovala rodinu, aniž by často poskytovala více než jen informace...

Naše Rada, vědoma si tohoto rodinného rozměru výchovy k lásce a k správnému prožívání vlastní sexuality, míní předložit některé směrnice pastorálního charakteru, čerpaje z moudrosti, jež pochází z Pánova slova a z hodnot, které osvěcovaly učení církve, z vědomí „zkušenosti v lidství“, které je vlastní společenství věřících...“

Objednávání Světla

od 5. 3. 1996

Světlo si lze objednat na adrese:

* * *

Matice cyrilometodějská
s. r. o.

EXPEDICE

Dolní nám. 24
771 00 Olomouc 1

* * *

Složenka s udanou cenou předplatného do konce roku 1996 Vám přijde v první dodávce Světla.

Nezapomeňte uvést svoji úplnou zpáteční adresu!

Zájemce o předplatné ze Slovenska prosíme, aby se obrátili na firmu RODENY (adresa je uvedena v tiráži), která Vám dá instrukce a zašle složenkou na zaplacení.

Postovně uvráno

Novinové výplatné

Odesílatel:

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějské s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc 1; telefon a fax 068/52 228 03. Registrační značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblasní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-F/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky vyřizuje administrace týdeníku. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 087/418 383; podávání novinových zásilek povoleno SF, š. p. ZSRP Bratislava, č.j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Protišestní redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.) se podřizujeme konečnému úsudku církve. Nevyžádané neověřené příspěvky nevracíme.

Matice cyrilometodějská s.r.o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc 1